של הקאמיקאזה, מסורת ההתאבדות של הסמוראים. מחר עזובים להתבצע מעשים דומים בידי קנאים־מטורפים מכני עמים אחרים — אירים, תורכים, דרום־אמריקאים, איטלקים.

מזה שנים עומדים חברי ואני במאבק אידיאולוגי עולמי עם חוגי־השוליים הקנאיים של השמאל, אותם חוגים התומכים במטרות המלחמה של הפדאיון. קראנו להם לחדול מתמיכה בלתי־מסוייגת זו. קראנו להם להבין כי כל דרך, השוללת את קיום מדינת ישראל, מובילה למלחמה ולאסון חדש לעם הפלסטיני, נוגדת את השלום, הצדק והרוח ההומאנית.

אני מצטרף לכל סיעות הבית המגנות את מעשה־התועבה, ואני מצרף לכך את קריאתי המיוחדת לכל האירגונים המתקדמים בעולם.

משכנו את ידיכם מתמיכה באירגונים הדוגלים במילחמה, המתנגדים לשלום, המתנכרים לזכויות האומיות הצודקות של הזולת!

פנו עורף לדרך האיומית העקרה, המיובלה למבוי סתום של טירוף קנאי, המכתימה כל מטרה, הנוגדת את השאיפה היסודית של קידמת האדם וזכותו לחיים!

המישחק סביב פרשת ויתקון

האיש שקבע בשבוע שעבר את מהלך הדברים בכנסת לא היה ח"כ (אם כי היה צריך להיכנס לכנסת לפני שנה, לולא קרה מה שקרה). היה זה אמנון זיכרוני.

בשבוע שעבר הגשנו הצעה דחופה על הנושא: „עיכוב שכר־הטירחה לעורכי־הדין שהופיעו בפני ועדת־ויתקון". בכך הפעלנו את שיטת „הגלגל הקטן" (כשגלגל

עורך־הדין אמנון זכרוני

קטן מסובב גלגל יותר גדול, וכן הלאה). אחרינו הוזרזו הסיעות האחרות להגיש הצעות משלהן.

אולם לא היינו בטוחים שהנשיאות תכיר בדחיפות ההצעות, וכי הדבר יעלה לדיון. על כן הציעה הוועדה המרכזת של תנועת העולם הזה—כוח חדש לאמנון זיכרוני לנקוט בצעד נוסף: להגיש עתירה לצועל־תנאי בבית המשפט הגבוה לצדק.

זאת היתה הדחיפה שהיתה דרושה. הממשלה הבינה שלא תוכל להתחמק, הודיעה לנשיאות הכנסת שהיא מבקשת למסור הודעה ממשלתית, שבעקבותיה יתקיים דיון.

■ ■ ■

בכך הורידה מן הפרק את ההצעות שלנו — אך התחייבה לקיים את הדיון שרצינו בו.

אלא שאז עלה בידי מישהו במישרד־המשפטים רעיון גאוני: לנצל את עתירתנו שלנו דווקא, כדי למנוע דיון בכנסת!

כשהתכנסה הנשיאות, הועלה הרעיון שעתירת זיכרוני הופכת את העניין ל„סוב יודיצה" (תלוי ועומד בפני השופט). הכנסת ביקשה חוות־דעת מידי היועץ המשפטי לממשלה (שהוא נציג הממשלה, כמובן), וזה החליט שאין לקיים דיון בכנסת. לשווא הזדרז זיכרוני ושלף מן התיק שלנו חוות־דעת קודמת של אותו יועץ משפטי, על פרשה דומה, שבה נקבע בדיוק ההיפך. (או היינו אנחנו מעוניינים בדחיית דיון).

העניין היה נדחה למשך זמן רב, לולא הפכנו את הקערה על פיה. ביום השלישי בבוקר ניגש זיכרוני לבית־המשפט, הודיע לשופט שהוא מבטל את עתירתו, כדי שלא תנוצל למניעת דיון פרלמנטרי. הוא הודיע שיחדש את העתירה מייד אחרי הדיון, אם יתברר שלא בא על סיפוקו.

בלית ברירה, נאלצה נשיאות־הכנסת לקבוע את הדיון ליום ד', ושר־המשפטים התכונן למסור את הודעתו. ואז, ביום ג' בלילה, באו שלושת היפאנים ללוד...

דין אחד לאלה ולאלה:

העולים החדשים והעולים מהתעלה

הוויכוח על מישרד קליטת העלייה היה בעל אופי הומוריסטי, עליו הגבתי בראשית נאומי. כל חנואמים דיברו על העלייה מברית־המועצות, ורצו לנצל אותה לטובת עצמם:

אורי אבנרי: מי שהקשיב לוויכוח זה, יכול היה לקבל את הרושם שיש כמה עליות מברית־המועצות, ואין קשר בין אחת לשניה.

ישנה העליה שעליה מדבר חבר־הכנסת לורנץ, והיא כל־כולה עלייה דתית, אורתודוכסית למהדרין.

ישנה העליה של חבר־הכנסת תמיר, שכל־כולה לאומנית וסיפוחיסטית. היא פוסחת בכלל על ישראל ורוצה להגיע ישר ממוסקבה לחוץ־לארץ, לחברון ולאל־עריש. אולי כדאי להעבירה במישרין מאודסה לאלכסנדריה.

אני בטוח שנשמע עוד מעט על העליה של חבר־הכנסת מיקוניס, שהיא כולה קומוניסטית־לאומית.

כל חבר־כנסת רואה את העלייה מברית־המועצות בדמות המשתקפת לעיניו, כשהוא מסתכל בראי. כל חבר־כנסת ריאה את העולים מברית־המועצות כהעתקים מדוייקים של עצמו.

זה יכול להיות משעשע. אבל זה אינו תורם דבר לוויכוח.

האמת הפשוטה היא, שהעליה הבאה מברית־המועצות אינה מלמדת דבר על העתיד. באים הראשונים. באים אלה ששלטונות ברית־המועצות רוצים להיפטר מהם.

נניח לרגע שהיו עולים 10.000 „לורנץ'ים" ו„תמי־רים". זה אינו אומר שום דבר על ה־100.000, שאנו מקווים שיבואו בעקבותיהם. והם אנשים שגדלו שני דורות במישטר הקומוניסטי, אם הם באים מרוסיה, או דור אחד, אם הם באים מליטא ומלטוויה. מה הם חושבים, ואיזה מישטר הם היו רוצים לראות כאן — איש מאיתנו אינו יודע. אנחנו רק הופכים את עצמנו למגוחכים, אם אנו טוענים בשמם טענות שאין להן שום כיסוי.

ההחמרמרות ליד התעלה

אדוני היושב־ראש, אני רוצה להקדיש את דברי לבעייה העיקרית, המרחפת על פני קליטת העולים בישראל.

אחד מידידי חזר בימים אלה מהתעלה, אחרי שירות של חמישה שבועות במילואים. שאלתיו על מה דיברו החבר'ה שם, מה היה הנושא העיקרי של השיחות.

היא השיב, כי הנושא העיקרי הוא ההתמרמרות האיומה של כולם כלפי העולים מברית־המועצות.

אני מזהיר את כבוד השר מלהקל ראש בתופעה זו. אין זו „תופעה". אין זו תופעה חולפת. זוהי תגובה עמוקה ביותר. והיא תוצאה של תהליכים עמוקים בחברה הישראלית. במליצות כגון אלו שנכללו בנאומך על „צלילים צורמים" ושאר מלים יפות, לא נפתור שום בעייה.

יש היום חברה חדשה בארץ, שאינה דומה לחברה שהיתה לפני שנים־שלושה דורות. העליה הבאה היום לישראל יוצרת בעיות, שלא היו קיימות לפני דור או שניים.

אם נעלים עין מחריפות הבעייה, ולא נטפל בעוד מועד בשרשיה, תהיה התוצאה איומה.

שרשה של הבעייה הוא זה: אין זה מתקבל על דעתו של הדור הנוכחי שאדם שבא מחו"ל יקבל דברים שהוא אינו מקבל. זוהי, בפשטות, הבעייה היסודית.

האם מקבלים העולים דברים שבן־הארץ אינו מקבל? האם הגישה הזאת נכונה מבחינה אידיאולוגית? על זה יכול להיות ויכוח. אבל לא יכול להיות ויכוח על כך שזוהי היום התחושה הכללית של הדור הצעיר בישראל.

לא ייתכן אי־שיוויון בין מי שעולה מברוקלין, ומי שעולה ממוסקבה, לבין מי שעולה מהתעלה. אני מציע שנאמץ לעצמנו את המחשבה שצריך להיות דין אחד לכולם. דין אחד למי שעולה מחו"ל ולמי שעולה מהתעלה.

יגאל הורביץ: טוב לשמוע שאתה חושב שהתעלה היא במדינת ישראל.

אורי אבנרי: הם לא גדלו בתעלה. אתה טועה אם אתה חושב ששם נולדים ילדים. הבחורים האלה נולדו וגדלו בארץ, והם מבלים זמן־מה שם. אני מקווה שזה לא יימשך עוד הרבה זמן — ליד התעלה.

איני מציע מחשבה זו כמליצה. דרוש שינוי מהותי ביותר בכל הטיפול בבעיית הקליטה.

אני מציע לשנות את עצם מהותו של המישרד לקליטת עלייה. אני מציע להקים במקומו „מישרד לקליטה וכיבושים".

כוונתי היא למשרד אחד, שיטפל גם בעולים החדשים וגם במשוחררי צה"ל, מתוך מגמה לקבוע קריטריונים אחידים לאלה ולאלה מבחינת הדיור, ההכוונה בעבודה, המסים וכל ההטבות האחרות.

האדם העוזב את צה"ל צריך לקבל טיפול דומה לזה שמקבל העולה הבא מחו"ל. זה מתחיל את חייו בארץ, וזה מתחיל את חייו בארץ. זה עומד בראשית דרכו בארץ, וזה עומד בראשית דרכו בארץ.

אותן הזכויות לבני־הארץ!

ההתמרמרות הנוכחית אינה פרי אידיאולוגיה, כנגית או אחרת. אינני מאמין שיש התנגדות לעליה.

ייתכן שחלק ניכר מהאנשים שנולדו וגדלו בארץ אינם מבינים מה קשה המשבר העובר על אדם העולה מארץ לארץ, מתרבות לתרבות, מחברה לחברה, ומהווי להווי. מי שלא עבר את זה, אולי קשה לו להבין את המהפכה העצומה שאדם מחולל בחייו כשהוא עושה את הצעד הזה. ואם העולה הוא בן 50 או 60, הרי שיש לכבד אותו כיפליים, על עצם העזתו למתוח קו תחת כל חייו עד לאותו רגע, ולפתוח בחיים חדשים בארץ זרה.

אולי צריכים להסביר זאת יותר, אך לא נצליח להסביר זאת, אם לא נסלק את שורש ההתמרמרות.

שהוא: הרגשת הקיפוח של מי שגדל בארץ, כלפי מי שבא מהחוץ.

לכן הצעתי הראשונה היא: להרחיב את טיפולו של מישרד זה גם על בני הארץ עצמה.

לחסל את הסוכנות!

הצעתי השניה היא ביחס לסוכנות.

אני חושב שהגיע הזמן לחשוב על חיסול הסוכנות היהודית כולה. אבל מי שאינו רוצה להרחיק לכת ולהרוג פרות קדושות, צריך להסכים לפחות לחיסול כל פעולות הסוכנות היהודית הקשורות בעליה, ולהעברתן לידי ממשלת ישראל.

עד היום הזה עוד איש לא שיכנע אותי מדוע זה בידי הסוכנות. אני יודע שיש עליה גדולה לקנדה, שאינה הרבה יותר קטנה מהעליה לישראל. יש עליה לאוסטרליה. גם היא באותו סדר גודל.

ממשלות קנדה ואוסטרליה, המושכות עליה המונית, עושות זאת בכלים ממלכתיים. מישרד ממלכתי שולח שליחים ממלכתיים למקומות שמהם הן רוצות למשוך עליה זו, ועליה זו היא כל כולה בידי הממשלה.

אינני רואה שום סיבה לכך שאנחנו נוקטים בשיטה אחרת. הסיבה היחידה היא קיומה של מסורת אידיאולוגית, שאבד עליה הכלח.

בשעתו קמה הסוכנות היהודית כפיגום, כדי להקים את בניין המדינה. כיתתים קם הבניין עצמו, ושוב אין צורך בפיגום. אבל יושבים עליו יותר מדי אנשים, שנוח להם שם.

אדוני היושב־ראש, הגיע הזמן לסלק את הפרגוד!